

GRAĐANSKI

Mitska i evropska vremena

Piše: Daliborka Uljarević

Mi smo skloni da olako pričamo o tuđim štetnim mitovima i predrasudama, isto koliko smo neskloni da otvorimo priču o sopstvenim opterećenjima i slabostima.

Mitska su vremena prošlost. Evropska vremena koja su pred nama su jasna, zahtjevna i očito traže mjerljive pokazatelje uspjeha a ne retoričke sposobnosti.

Da li u Crnoj Gori postoji sistematizovana dokumentacija koja svjedoči o razvoju političkih partija? Da li je ona potrebna? Da li same političke partije istinski poznaju svoje saradnike ili oponente u programskom i organizacionom dijelu? Da li, u dovoljnoj mjeri, kao društvo učimo od drugih ili smo spremni da odbacimo sve što dolazi od neistomišljenika? Koliko je usklađen dominantni politički jezik sa programskim principima? Što je evropsko u svemu tome?

To su bila neka od pitanja koja su potakla višemjesečni rad na nedavno objavljenoj publikaciji Centra za građansko obrazovanje „*Parlamentarni izbori 2009. – doprinos razvoju političkog pamćenja u Crnoj Gori*“, koju je podržala Heinrich Boll fondacija.

Publikacija je svojevrsno „neutralno ogledalo“ aktera parlamentarnih izbora 2009. ali daje važnu početnu građu da se otvori proces temeljnog i sadržajnog analiziranja partijskih političkih elita, koje i pored višedecenijskog višepartijskog sistema, ostaju u mnogo čemu suštinski skrivene od građana i građanki Crne Gore. Istovremeno, pruža i dvije mogućnosti: samim partijama da mnogo posvećenije rade na izgradnji sopstvenih kapaciteta, i svim aktivnim građanima i građankama, nezavisno od pozicije sa koje djeluju, da sve one aktere partijskog spektra koji fingiraju pravila koja su sami uspostavili dovedu u poziciju talaca sopstvenih riječi i obećanja.

Mi smo skloni da olako pričamo o tuđim štetnim mitovima i predrasudama, isto koliko smo neskloni da otvorimo priču o sopstvenim opterećenjima i slabostima. Upravo, u njima se nalazi i naš odnos prema pamćenju i zadatoj riječi. Svi mi duboko u sebi nosimo onu uvriježenu predrasudu da se kod nas drži do istorije i zadate riječi. Mnogi od nas, doduše, te kategorije zapravo jako malo, površno ili selektivno poznaju.

Dakle, ogledalo u kojem vidimo svoj odraz podsjeća na ono koje je zla kraljica iz bajke 'Snježana i sedam patuljaka' svakodnevno pitala ko je najljepši na svijetu. I, dok je dobijala afirmativan odgovor, problema nije bilo. No, problem je nastao kada je ogledalo realno sagledalo situaciju.

Nedovoljno poznavanje političke stvarnosti je prepreka koja je neodvojiva od procesa izgradnje demokratije i države. I kao takva, ona je značajno usporila i razvoj kulture političkog pamćenja, bez koje nema ni trezvenog pogleda u budućnost. Crnogorska javnost nije dovoljno upoznata sa izvornim, a nerijetko ni izbornim, programima i statutima političkih partija, niti same političke partije pokazuju odlučnu tendenciju da se fokusiraju na proklamovana programska opredjeljenja, već su okrenute dnevno-političkim nadgornjavanjima radi uveseljavanja širokih narodnih masa.

Vjerujem da dokumentovanje procesa i čuvanje cjelovitih informacija o onima koji nose procese, stalno podsjećanje na data obećanja i proklamovane principe mora posljedično uticati i na podizanje nivoa političke kulture i odgovornosti, nama nasušnih potreba.

Naravno, ovo će mnogima zvučati apstraktno i daleko, ali zasigurno nije nedostižno. O tome svjedoče brojni mladi ljudi koji su vrijedni i pametni, spremni i sposobni da preuzmu odgovornost i oslobode tog očito nepodnošljivog tereta tzv. 3K političare – kontraverzne, kriminalizovane i kompromitovane.

Jedino takvi mogu i dati pošten odgovor na jedno od pitanja odnosno zahtjeva sad već famoznog Upitnika koje glasi: „Opišite napore na jačanju primjene anti-korupcionih mjera i pružite konkretne rezultate vezane za borbu protiv korupcije“.

Mitska su vremena prošlost. Evropska vremena koja su pred nama su jasna, zahtjevna i očito traže mjerljive pokazatelje uspjeha a ne retoričke sposobnosti raznih ovdašnjih svetaca.

Autorka je izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje (CGO).